

DIAGNOZA POTRZEB I OCZEKIWAŃ SPOŁECZNOŚCI LOKALNEJ GMINY SZAFLARY

*Celem powstałej diagnozy była identyfikacja zasobów oraz analiza potrzeb i oczekiwań społeczności lokalnej gminy Szaflary w celu wzmocnienia zaangażowania **Gminnego Centrum Kultury, Promocji i Turystyki w Szaflarach** w życie społeczności lokalnej, odkrywanie i rozwijanie potencjału i kapitału kulturowego mieszkańców gminy oraz kulturotwórczych zasobów tej społeczności.*

Gmina Szaflary leży na południu Polski w województwie małopolskim, powiecie nowotarskim w jednym z najbardziej urokliwych zakątków Polski jakim jest Podhale. Gmina Szaflary liczy 54,31 km², a całą gminę zamieszkuje ponad 10 000 osób. Jest to jedna z mniejszych gmin znajdujących się w powiecie nowotarskim. Gmina Szaflary sąsiaduje z następującymi gminami: Biały Dunajec, Bukowina Tatrzańska, Czarny Dunajec, Nowy Targ oraz jednym z większych miast w regionie tj. Nowym Targiem. Sołectwa należące do gminy to: Bańska Niżna, Bańska Wyzna, Bór, Maruszyna, Skrzypne, Szaflary, Zaskale.

Mapa 2. Mapa powiatu nowotarskiego
Źródło: <http://www.małopolskie.powiaty.cba.pl/newotarski.htm>

Przeprowadzona diagnoza wykazała potrzebę istnienia instytucji kultury jakim jest GCKPiT w Szaflarach oraz ukazała korzyści wynikające z utworzenia instytucji tego typu. Ponadto pozwoliła zidentyfikować potencjał i zasoby, a także potrzeby i oczekiwania społeczności lokalnej gminy Szaflary. Po przeprowadzonych rozmowach, spotkaniach w każdej miejscowości gminy Szaflary, zapoznaniu się ze zgromadzonymi materiałami a także po przeprowadzeniu badań ankietowych i analiz wysunięto następujące wnioski:

Badana placówka tj. Gminne Centrum Kultury, Promocji i Turystyki pomimo, że jest stosunkowo nową instytucją kultury odgrywa ważną rolę w propagowaniu i przekazywaniu wartości kulturowych mieszkańcom gminy. Spośród badanej grupy aż 73% badanych tj. 93 ankietowanych spośród 127 osób korzystało regularnie bądź sporadycznie z zajęć i wydarzeń organizowanych przez GCKPiT w Szaflarach. Badana grupa to:

- Dzieci i młodzież (13 – 24 lata) – 60 ankiet
- Dorośli w tym rodzice małych dzieci (25 – 60 lat) - 25 ankiet
- Seniorzy w wieku 60+ - 42 ankiet

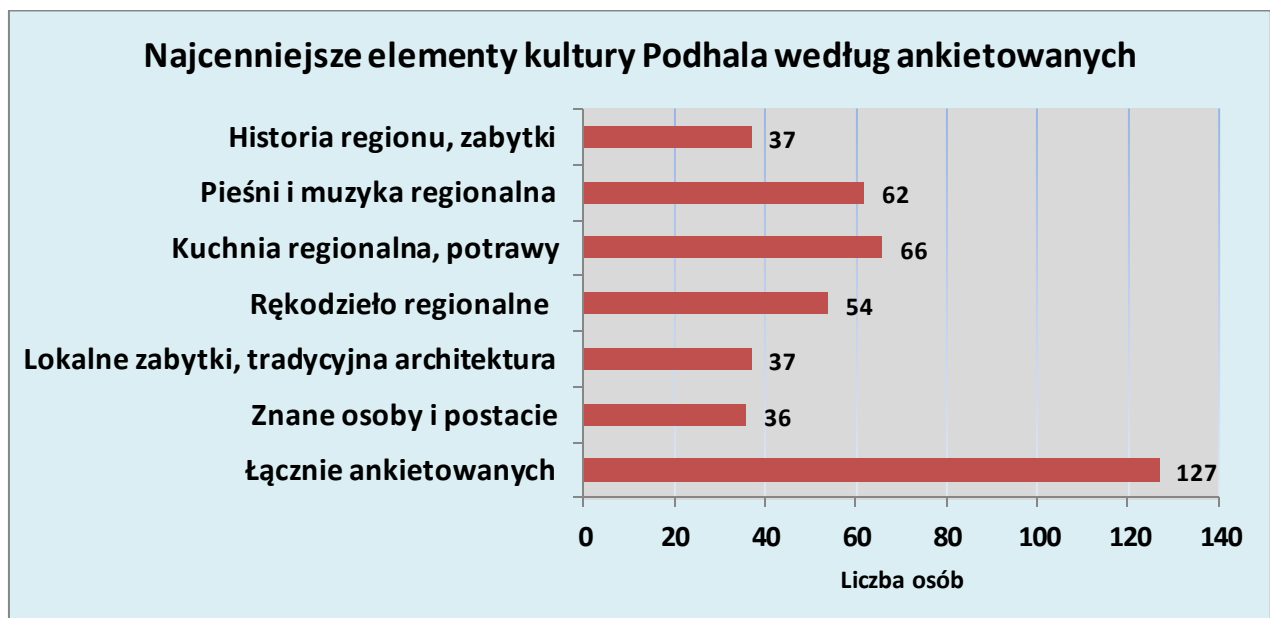
Działalność podstawową - merytoryczną badanego ośrodka można podzielić na:

Działalność podstawowa obejmuje zarówno działalność kulturową jak i edukacyjną tutejszych mieszkańców. Oferta kierowana dla wszystkich grup wiekowych pozwala wybrać odpowiednią formę zajęć zgodnie z zainteresowaniami i pasjami. Formy stałe działalności to przede wszystkim zajęcia muzyczne tj. nauka gry na instrumentach czy taniec, którymi inicjatorem jest badany ośrodek. Kolejny rodzaj zajęć to zajęcia sportowe „Już pływam” czy „Jeżdżę z głową”, które cieszą się dużym zainteresowaniem wśród dzieci. Ośrodek coraz częściej organizuje również imprezy masowe tj. jarmarki, pikniki oraz wydarzenia

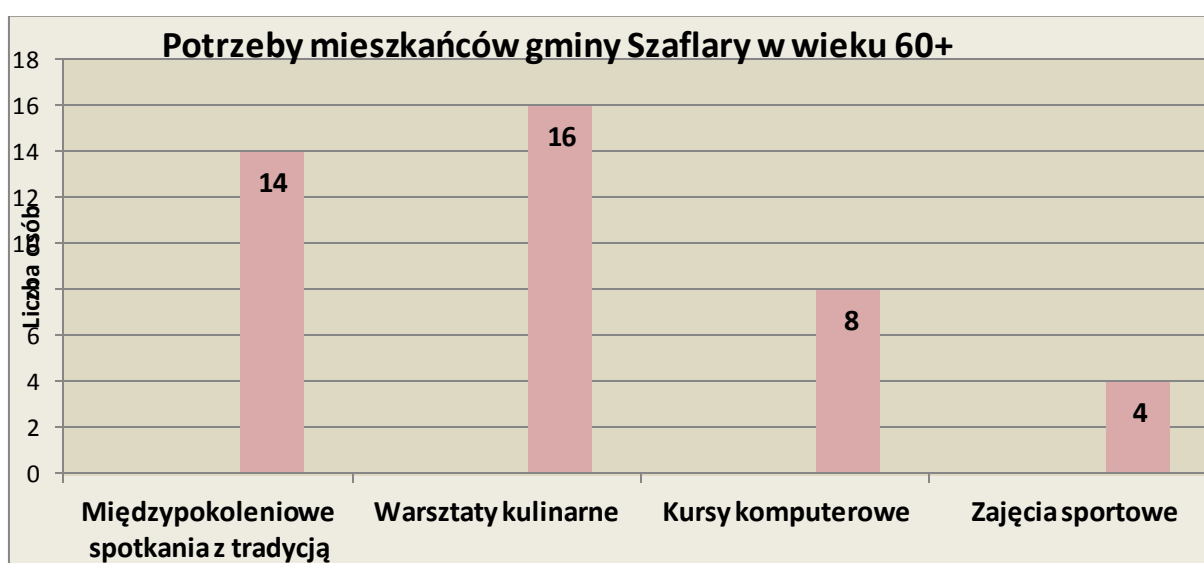
okolicznościowe np. Dzień kobiet w których uczestniczą mieszkańcy w każdym przedziale wiekowym. Popularnością wśród dzieci i młodzieży cieszą się również organizowane konkursy plastyczne, fotograficzne zajęcia artystyczne tj. warsztaty z rękodzieła w okresie świątecznym.

Na terenie gminy Szaflary ze względu na bogactwo kulturowe i tradycje działa wiele zespołów regionalnych i grup nieformalnych skupiających lokalnych twórców, artystów i rękodzielników. Zdaniem ankietowanych (127 ankiet), najcenniejszymi elementami kultury regionu Podhala jest kuchnia – potrawy regionalne (66 ankietowanych), a następnie pieśni i muzyka regionalna (62 osób) oraz rękodzieło regionalne (54 osoby).

Mieszkańcy regionu, zwłaszcza lokalni twórcy i seniorzy zamieszkujący ten obszar, to przedstawiciele społeczeństwa lokalnego o dużym potencjale kulturotwórczym, jednak ze względu na ubogą ofertę kierowanej bezpośrednio do tej grupy nie uczestniczą oni w pełni w życiu kulturalnym i społecznym. Obecnie ta grupa społeczna może czynnie uczestniczyć jedynie w imprezach masowych czy wydarzeniach okolicznościowych tj. jarmarki, koncerty. Brakuje jednak zajęć cyklicznych, oprócz zajęć sportowych Nordic Walking, nie ma zajęć, na których mogliby się spotkać, porozmawiać i kultywować lokalną tradycję jak tj. rękodzieło ludowe. Osoby te są więc mało widoczne społecznie, pomimo tego, że wykazują chęć

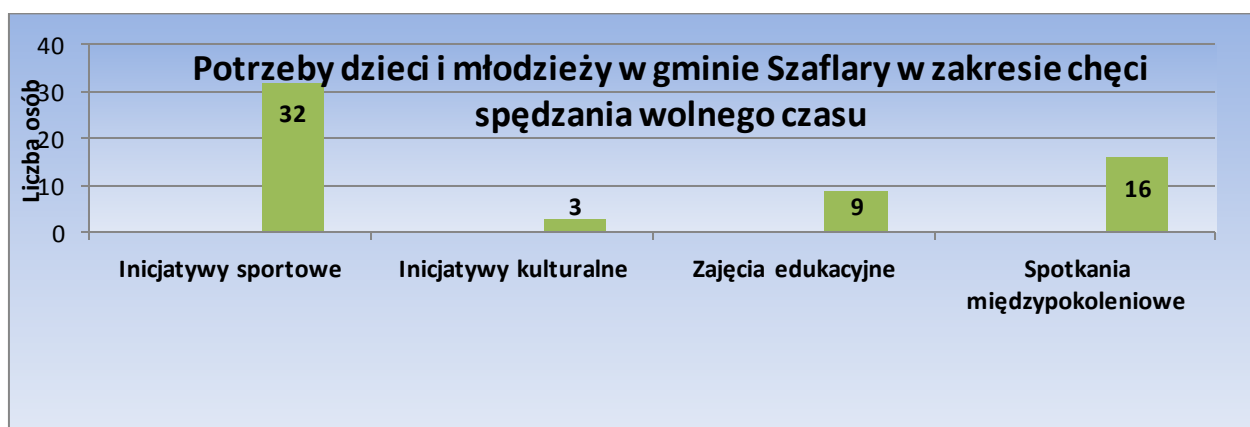
uczestnictwa w zajęciach z zakresu min. przekazywania swojego rzemiosła młodszemu pokoleniom. Osoby starsze podkreślają również potrzebę międzypokoleniowych spotkań (14 ankietowanych spośród 42 osób) ze swoimi wnukami czy innymi dziećmi od których mogliby się uczyć obsługi komputera. Ponadto wskazują potrzebę wymiany doświadczeń i umiejętności kulinarnych (16 ankietowanych spośród 42) tj. przekazywania wiedzy na temat kuchni tradycyjnej młodszemu pokoleniom, jednocześnie ucząc się od młodzieży i dzieci nowych smaków świata.

Grupa seniorów oraz twórców ludowych chętnie uczestniczy w imprezach typu kiermasze i jarmarki czy festyny promujące kulturę i zwyczaje regionu, które obecnie są bardzo popularne a jak dotąd na terenie gminy Szaflary tego typu inicjatywy nie odbywały się zbyt często a jedynie podczas świąt i przy okazji większych przedsięwzięć.

Kolejną grupą badanych byli dzieci i młodzież (zebrano 60 ankiet). Jedną z głównych potrzeb dzieci i młodzieży z gminy Szaflary jest brak organizacji czasu wolnego i zajęć pozalekcyjnych. Wśród dzieci i młodzieży zamieszkującej gminę Szaflary wzrasta zainteresowanie aktywnymi formami spędzania wolnego czasu min. zajęcia taneczne czy sportowe. Potrzebę taką wskazuje aż 32 uczniów spośród 60 badanych. Ponadto w gminie brakuje miejsca tj. skateparku, tor przeszkód, ścianek wspinaczkowych gdzie mogliby rozwijać swoje pasje sportowe min jazda na rolkach, deskorolce czy wspinaczka oraz organizować wyścigi rowerowe, zawody , turnieje sportowe itp. Wzrasta również zainteresowanie zajęciami edukacyjnymi, co jest efektem popularności zajęć

eksperymentalno – pokazowych czy laboratoryjnych organizowanych przez jednostki badawczo – naukowe znajdujących się w większych miastach. Niestety z uwagi na duże odległości tego typu jednostek oraz braku odpowiedniego sprzętu dydaktycznego młodzież z gminy Szaflary ma ograniczone możliwości uczestnictwa w tego typu zajęciach. Pomimo rosnącego zainteresowania w zajęciach pokazowych, eksperymentalnych i laboratoryjnych z geografii, fizyki czy chemii prowadzonych przez specjalistów wciąż brakuje zaplecza i środków na pokrycie kosztów tego typu zajęć. Inną potrzebą młodzieży i dzieci z gminy Szaflary jest utworzenie kół zainteresowań oraz organizacja zajęć kulturalnych jak np. zajęcia teatralne, zajęcia tańca nowoczesnego np. hip hop, balet, zajęcia plastyczne. Młodzież wskazywała również potrzebę częstszego wyjazdu do muzeum, bądź teatru. Warto również podkreślić, że młodsze pokolenie również wykazuje chęć spotkań międzypokoleniowych podczas których poznawaliby rękodzieło ludowe czy tradycyjną kuchnię podhalańską podczas warsztatów kulinarnych.

Grupą wykazującą duże zainteresowanie uczestnictwem w życiu społeczno – kulturalnym stanowią rodzice z małymi dziećmi oraz pozostałe osoby w wieku produkcyjnym. Wskazują oni przede wszystkim brak zajęć łączących zajęcia dla rodziców i w tym samym czasie dla małych dzieci, co pozwoliłoby w większe zaangażowanie tej grupy w życie kulturalne gminy Szaflary. Spośród 25 przedstawicieli tej grupy wiekowej, aż 18 wskazało na tego typu potrzebę. Osoby w tym przedziale wiekowym wskazywały również potrzebę uczestnictwa w zajęciach kulinarnych czy rękodzielniczych, dzięki którym tradycja mogłaby być kultywowana.

